Lastensuojelun Keskusliiton lausunto sosiaali- ja terveysvaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi lastensuojelulain 13 b §:n muuttamisesta

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

HE 170/2021 vp

Lastensuojelun Keskusliitto
Armfeltintie 1, 00150 Helsinki
Puh. (09) 329 6011
toimisto@lskl.fi | www.lskl.fi

Lastensuojelulaki 13 b §

- Laissa säädettäisiin lastensuojelun sosiaalityön henkilöstömitoituksesta.
- Lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä saisi olla vastuullaan **enintään 35 lasta vuosina 2022 ja 2023**, ja **enintään 30 lasta vuodesta 2024**.
- Esitys toteuttaa pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelmaa.

Asiakasmäärän lakisääteinen rajaaminen on kannatettavaa ja välttämätöntä, jotta lastensuojelun sosiaalityö voi toteutua laadukkaalla ja eettisellä tavalla, ja asiakkaiden oikeusturva ja asiakasturvallisuus toteutuvat.

LASTENSUOJELUN KESKUSLIITTO

Vaativa arviointi- ja kohtaamistyö edellyttää aikaa

Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tehtävänä mm:

- Lapsen osallisuuden ja tiedollisten oikeuksien varmistaminen.
- Lapsen edun varmistaminen (Lsl 24 §).
- Lapsen tapaaminen riittävän usein henkilökohtaisesti (Lsl 29 §).
- Sijaishuollossa sosiaalityöntekijän tehtävänä on myös lapsikohtainen valvontatyö (Lsl, 79 §).

Ehdotettu asiakasmäärä on liian korkea.

Lastensuojelun Keskusliitto on ehdottanut asiakasmääräksi korkeintaan 25 lasta/sosiaalityöntekijä.

LASTENSUOJELUN KESKUSLIITTO

Mitoitus 30/35 asiakkaasta ei perustu tutkimukseen eikä tehtyihin selvityksiin

- Lastensuojelun toimintaedellytyksiä ja laatua tarkastellut selvitysryhmä totesi raportissaan kohtuulliseksi asiakasmääräksi korkeintaan 25 lasta/sosiaalityöntekijä (Kananoja & Ruuskanen 2019).
- Lastensuojelun kansallisessa laatusuosituksissa on suositeltu 25 lapsen rajaa.
- HuosTa-hankkeessa arvioitiin, että työajan puitteissa yksi sosiaalityöntekijä voi hoitaa laadukkaasti korkeintaan 15 lapsen asiaa vuodessa (Heino ym. 2016)

Miten toimitaan yhdennetyssä työssä?

- **Esityksen perusteluissa todetaan, että tavoitetilana on, että lapsen asioista vastaavien sosiaalityöntekijöiden kokonaisasiakasmäärä ei ylittäisi esityksessä ehdotettuja asiakasmääriä.**
- Mikäli sosiaalityöntekijällä on jo 0–17-vuotiaita asiakkaita laissa säädetty enimmäismäärä, hänelle ei tulisi ohjata muita asiakkaita.
- Tämä täsmennys on tärkeä, mutta **esityksen perimmäisen tavoitteen toteutumisen kannalta täsmennyksen nostaminen pykälätasolle olisi välttämätöntä**.

LASTENSUOJELUN KESKUSLIITTO

Esitys ei koske jälkihuoltoa

- **Myös jälkihuolto on lain mukaan (Lsl 3 §) osa lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua,** mutta asiakasmitoitus on rajattu koskemaan alle 18-vuotiaita lapsia.
- Ehdotettu esitys asiakasmäärän rajaamisesta ei huomioi tilanteita, joissa jälkihuollon sosiaalityö muodostaa toiminnallisesti oman kokonaisuutensa.
- Jälkihuoltoon panostaminen olisi inhimillisesti välttämätöntä ja taloudellisesti järkevää. **Jälkihuollon jättäminen asiakasmitoituksen ulkopuolelle ei tue jälkihuollon kehittämiseen liittyviä tavoitteita.**

LASTENSUOJELUN KESKUSLIITTO

www.lskl.fi

Entä sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut?

- **Jotta ennaltaehkäisevä työ olisi vaikuttavaa, tulisi kansallisissa tilastoissa lastensuojelun asiakasmäärien rinnalla seurata sosiaalihuollon asiakasmääriä.**
- Oleellista on, ettei lastensuojelun sosiaalityön henkilöstömitoitus vaikuta kielteisellä tavalla ennaltaehkäisyn vaikuttavuuteen.
- Sosiaalihuollon omatyöntekijän lapsi- tai perhekohtaisen asiakasmäärän rajaamista lailla tulisi arvioida, jotta tavoite korjaavien palveluiden tarpeen vähentymisestä ja ongelmien ennaltaehkäisystä toteutuu.

- **Lainsäädännön uudistamisessa tulisi ottaa huomioon tutkimuksellinen tieto ja ehdotettujen muutosten tulisi olla kansallisen lastensuojelun laatusuosituksen mukaisia.**
- Laatusuosituksessa ehdotettu määrä on 25 lasta/sosiaalityöntekijä.
- Myös jälkihuolto, joka on osa lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua, on jätetty esityksen ulkopuolelle.
- **Lastensuojelun Keskusliitto pyytää kiinnittämään huomiota näihin seikkoihin ja edistämään lastensuojelun asiakasmäärien toteutumista laatusuosituksen mukaisesti sekä siten, että lastensuojelun jälkihuolto otetaan mukaan lakisääteisen henkilöstömitoituksen piiriin.**